

“Помпей: живият град”

(Pompeii. The Living City; Weidenfeld & Nicolson, London, 2005)

издателство “Рива”, София, 2006 (превод Любомир Николов, научна редакция, доц. Пламен Митев).

Автори: Алекс Бътърворт (Alex Butterworth) и Рей Лорънс (Ray Laurence). ISBN-10: 954-320-075-0; ISBN-13: 978-954-320-075-7.

След превода на “Всекидневният живот във Помпей” на Робер Етиен, книга, която се появи на български език в далечната 1983 г., в ръцете ни е нова публикация, която се връща към темата за “погребания” под лавата, но “жив” античен град, който заедно със съседните си селища Херкулан и Стабия през 79 г. от Хр. става жертва на ужасяваща катаклизъм. Задрямалият от векове вулкан Везувий внезапно изригва с цялата си мощ и погребва под пепелта си цялата си, от векове заселвана и култивирана околност. Подобни катаклизми винаги са вълнували умовете на хората, още от старозаветната история за Содом и Гомор или пък от легендите около потъването на Атлантида. Но в случая става дума за реална катастрофа, добре документирана в писмените извори и блестящо проучена и потвърдена от находките на археолозите, чиято дисциплина впрочем се заражда именно в руините на Помпей. Кое отличава книгата на Бътърворт и Лорънс от многобройните публикации на тази тема? Най-напред това е отличният авторски тандем. Белетристът, драматургът и историкът Бътърворт е написал текст, който е консултиран от специалиста по антична история Лорънс с цел постигане на максимална научна прецизност без да се унищожи замисляния жив и пълнокръвен литературен текст. И наистина авторите са успели в пресъздаването на една жива и пълнокръвна картина на живота в Помпей в столетието преди неговата гибел. Този живот е пресъздаден в цялото му многообразие и на фона на една широка панорама на живота в

оформящия се "Римски мир" от времето на Август чак до времето на династията на Флавиите. Помпей- древният оскийски център става римско владение и постепенно се превръща в един процъфтяващ търговски център в Кампания. Старите местни фамилии западат, издигат се нови "силни на деня", някои от които са ветерани от легионите или пък освободени роби, които са натрупали извънмерни богатства и политическо влияние. Всичко това оживява от стените на града, осеяни с графити с политически лозунги или пък чисто лични послания. Авторите ни въвеждат в един интимен свят, който не е застинал, а се развива бурно и стремително. По улиците на Помпей ще крачи Нерон-чудовището, което подпалва Вечния град за да утоли страстта си към забавления, но същевременно това ще е и благодетелят на този кампански град, който е пострадал тежко от земетресение през 63 г. Ще се срещнем с множество анонимни или не толкова анонимни помпейци, чиито лични съдби ще ни развълнуват на фона на една максимално точна възстановка, базирана на най-новите проучвания в землището на този станал вече легендарен град. Накрая "апокалипсисът" ще сложи край на всичко, но стъпките на някогашните обитатели ще продължат да отекват в душите и сърцата ни. Пожелавам ви приятно четене!

Александър Николов